

Ålesund Høyres valgprogram 2023-2026

1 En kommune for fremtiden

Høyre vil kjempe for at Ålesund skal være en JA-kommune som spiller på lag med næringsliv, frivillighet og innbyggere. Vi ønsker en ny satsing på eldreomsorgen hvor vi inviterer med alle gode krefter som kan være med å bidra til å levere et mangfold av tjenester og valgfrihet til innbyggerne. En trygg skole med læring og mestring er det viktigste vi kan gjøre for barna i Ålesund. Nå har det vært nok omstilling og kaos, vi utvikle kommunen vår videre for å møte fremtidens behov. Høyre er klar for en ny retning med trygg økonomisk styring og valgfrihet.

2 En skole med mestring og læring

Ålesunds barn og unge skal vokse opp i en kunnskapsby med Norges beste barnehager og skoler. De skal møte en skole som gir alle elever muligheten til å realisere drømmer og ambisjoner, og en barnehage som gjennom lek og læring skal danne grunnlag for at barna skal mestre skolen og livet.

2.1 Barnehage

Allerede i barnehagen utvikler barn ferdigheter innen språk og sosialt samspill, og grunnlaget for videre læring dannes. Barnehagene i Ålesund kommune skal gi barnet trygghet og stimulere til lek og læring. Høyre mener at barnehagene i større grad skal forberede de eldste barna til skolegang for å gjøre overgangen mellom barnehage og skole enklere. De ansatte er barnehagens viktigste ressurser og er helt sentrale for barnas utvikling. Deres kunnskap er avgjørende for å sikre god kvalitet i kommunens barnehager. Det er også viktig at kommunen har et godt samspill mellom offentlige og private barnehager, og gode arenaer for å lære av hverandre.

Ålesund Høyre vil:

- Styrke kvaliteten i barnehagene ved å gi de ansatte mulighet til etter- og videreutdanning.
- Ha tidlig innsats for å kartlegge barnas behov for å sikre en god start på livet og overgangen til skole.

- Gi barna gode rammer for lek og læring.
- Legge til rette for at barnehagedrift og utbygging også kan gjøres av private eller ideelle aktører, slik at vi får et mangfold av tilbud.
- Forbedre og organisere den kommunale barnehagestrukturen slik at midler som i dag går til drift av små enheter i større grad kommer barna til gode.
- Arbeide for at flest mulig barn får barnehageplass i sin skolekrets.
- Sørge for at kostholdet som serveres barna er av god kvalitet og fremmer god helse.

2.2 Skole

Et godt utdanningssystem er en viktig arena for å bekjempe sosial ulikhet og utenforskap. I tillegg er det nøkkelen til fremtidig vekst og verdiskapning for hele samfunnet. Høyre ønsker å skape en skole der elevene kan utvikle sine talenter og realisere drømmer og ambisjoner uavhengig av sosial bakgrunn. For å lykkes med dette er det avgjørende at elevene våre møter en skole med dyktige, kompetente og engasjerte lærere. Den viktigste enkeltfaktoren for elevers læring er læreren.

Tidlig innsats og tilrettelagt undervisning er viktig for å opprettholde mestring og motivasjon hos elevene, samt hindre frafall. Høyre vil kartlegge læringsresultatene gjennom hele skoleløpet og sikre full åpenhet om sammenlignbare resultater på skolenivå. Ålesundsskolen har gode resultater, men det er store interne forskjeller. Høyre ønsker at man i større grad tar tak i disse forskjellene og ser potensialet for at skolene kan lære av hverandre.

Ålesund Høyre vil:

- Ha nulltoleranse mot mobbing i skolen og ha et prinsipp om at det er mobber som må bytte skole, ikke den som blir mobbet. Det er dessverre økende antall barn som melder om mobbing og Høyre vil lage en egen handlingsplan mot mobbing i samarbeid med skolene og elevrådene.
- Tilby barn og unge en kunnskapsbasert skole, med sterk og tydelig ledelse som sikrer et godt og inkluderende læringsmiljø.
- Tilpasse undervisningen tidlig for å sikre at alle elever har best mulig forutsetninger for å fullføre skoleløpet. Vi må sikre bedre tilpasset opplæring for elever med høyt læringspotensial, mer kompetanse hos lærerne om denne elevgruppen og flere tilbud om ekstra opplæring eller mulighet til å forsere fag og nivåer.

- Videreføre MOT-prosjektet.
- Vurdere ordningen med anonym retting av heldagsprøver og andre vurderinger av stor betydning, for å sikre objektiv og rettferdig vurdering på 10. trinn.
- Innføre ordningen med fritt skolevalg i ungdomsskolen og gi elevene og foresatte mulighet til å søke seg til en annen ungdomsskole enn skolen de søker til.
- Innføre undervisningsevaluering i ungdomsskolen.
- At alle skoler skal sertifiseres som dysleksivennlige
- I større grad ta i bruk tidsbegrenset nivådeling i fellesfagene på ungdomsskolen slik at elevene møter faglige utfordringer som gjenspeiler deres faglige nivå.
- Ta i bruk Ungt Entreprenørskap sitt undervisningsprogram for å skape innovasjonslyst og et tett samarbeid med næringslivet.
- At kommunen skal utarbeide planer for rekruttering av nye lærere og arbeide aktivt for å styrke og utvikle gode lærere gjennom etter- og videreutdanning.
- Sikre trygge skoleveier med gang- og sykkelveier.
- At Ålesundsskolen skal være fremtidsrettet og utforskende i organisering av undervisning og timeplanlegging, som f. eks ta i bruk "flipped classroom" eller andre nye måter å gjennomføre undervisning på.
- Innføre en plikt for skolene til å gi intensiv opplæring til elever med svake grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning ved start på 8. trinn.
- Innføre et obligatorisk yrkesfaglig valgfag, styrke rådgivningen og motivere flere til å velge et yrkesfag på videregående.
- Koble inn Oppfølgingstjenesten (OT) på ungdomsskolen for bedre å fange opp elever som står i fare for å droppe ut.
- Sørge for en god balanse mellom bruk av digitale hjelpemidler i skolen og tradisjonell undervisning. Alle skolebarn i Ålesund bør oppleve læring gjennom bruk av vanlig lærebøker, blyant og papir.

2.3 Universitetsbyen Ålesund

Ålesund Høyre ønsker å utvikle Ålesund som universitetsby. Vi ønsker at Ålesund skal være et attraktivt studiested og en god vertskommune for NTNU og Fagskolen.

Ålesund Høyre vil:

- Samarbeide aktivt med NTNU, Fagskolen og næringslivet.
- At NTNU utvikler sitt undervisningstilbud i Ålesund.
- At NTNU styrker sitt samarbeid med Helse Møre og Romsdal og Ålesund sykehus.
- At NTNU og Ålesund Sykehus samarbeider om FoU.
- Inkludere studentorganisasjonene i kommunens arbeid som høringsinstans og samarbeidspartnere.
- At kommunen skal gå i dialog med studentsamskipnaden for å etablere studentboliger i sentrum.
- Frita studentsamskipnaden for eiendomsskatt slik at det skal bli attraktivt å bygge studentboliger i Ålesund.
- At fylkeskommunen skal utvide ordningen med ungdomskort til å gjelde studenter, og innføre studentrabatt på enkeltbilletter.
- Videreføre ordningen med gratis busskort i ett år til studenter som melder flytting i folkeregisteret til Ålesund kommune.
- Gi studenter mulighet til å skrive bachelor- og masteroppgaver i samarbeid med kommunen.
- Tilrettelegge for internship/praksisopphold for studenter i kommunens enheter.
- Samarbeide tett med studentsamskipnaden om å styrke studentenes tilbud innen psykisk helse.
- Innføre eksamensgaranti i kommunale barnehager, som sikrer barnepass for studenter selv i tilfeller der barnet blir sykt i eksamenstiden.

3 Kvalitet og omsorg i alle livets faser

Ålesund Høyre vil sette den enkelte i sentrum innenfor alle helse- og omsorgstjenester, og arbeide for en verdig alderdom ved hjelp av et godt omsorgstilbud når behovet inntreffer. Brukere og pårørende sin stemme må stå sentralt i videreutvikling av omsorgen. Det er viktig at kommunens helse- og omsorgstjenester bidrar til trygge, gode og stabile forhold gjennom alle livets faser. Høyre vil bidra til at man i så stor grad som mulig kan mestre sin egen hverdag og livssituasjon. Alle har en mental og psykisk helse, og vil i løpet av livet ha ulike behov for hjelp, og det er spesielt viktig å satse på et forebyggende arbeid med psykisk helse blant barn og unge. Velferdsteknologi kan gi oss mange spennende muligheter, bidra til å forenkle helsetjenestene og være et godt verktøy i mange hjem. Det er viktig å se verdiene av å satse på teknologi, og samarbeide med NTNU og innovasjonsmiljøer for å finne morgendagens løsninger.

3.1 En trygg barndom for alle

Barneverntjenesten og en inkluderende barndom

Barneverntjenestens samfunnsoppdrag er å sikre at «barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Loven skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.» Det bør være en målsetting for kommunen å ha god tidlig innsats overfor barn og familier for å hindre en negativ utvikling. Videre skal kommunen sikre at de barna som trenger det aller mest og som har rett til tiltak, får et forsvarlig hjelpetilbud.

Ålesund Høyre vil:

- Gi barneverntjenestene nok ressurser til å sikre en forsvarlig tjeneste.
- Sikre at grunnbemanningen er stor nok til at tjenesten har kapasitet til å følge opp lovkravene i barnevernsloven.
- Sikre at brukerne som møter barneverntjenesten opplever at kontaktpersonene i tjenesten er erfarne og trygge fagpersoner.
- Rekruttere flere fosterhjem som kan gi en trygg barndom.
- Utvikle «opplevelseskortet» som gir barn fra lavinntektsfamilier mulighet til å delta gratis på ulike kultur- og aktivitetstilbud.
- Bevare viktige funksjoner som overgrepsmottak og krisesenter for kvinner og menn.

- Gi regelmessige faglige oppdateringer til barnehage- og skolepersonell om tegn på seksuelt misbruk og omsorgssvikt, både gjennom interne kurs og samarbeid med organisasjoner som SMISO (Senteret mot incest- og seksuelle overgrep) og andre relevante aktører.

3.2 Forebyggende arbeid, tiltak og et godt helsetilbud for ungdom

Ålesund Høyre vil:

- Gi et godt tilbud til ungdom med psykiske lidelser, og sørge for at lærere som jobber med ungdom har kompetanse til å gjenkjenne og henvise til riktig instans for unge som trenger hjelp.
- Ha nulltoleranse for narkotika og sørge for at det jobbes forebyggende mot rusmisbruk gjennom alle tjenester som retter seg mot barn og unge.
- Sørge for et tilgjengelig lavterskeltilbud til rusmisbrukere som gir trygghet og hjelp.
- Tilby hurtigtest for HIV på helsestasjon for ungdom og gjennom skolehelsetjenesten.
- At private og ideelle organisasjoner skal få muligheten til å bygge ut og utvikle et godt og differensiert lavterskeltilbud for blant annet rusavhengige, psykisk syke, demenssyke og utviklingshemmede.
- Fortsette satsingen på en regional legevakt fylt med kompetanse og trygghet for regionens innbyggere.
- Skape et godt tilbud om ettervern med botrening og samarbeid med frivillige organisasjoner om aktivitetstilbud.

3.3 En verdig rusomsorg og tilbud for psykisk helse

Alle har en psykisk helse. Mange opplever å ha psykiske helseproblemer i løpet av livet, på tvers av aldersgrupper og i alle deler av befolkningen. For Høyre er det viktig å sørge for at psykisk helse er et tema som får oppmerksomhet og at vi har et tilbud som gir støtte og hjelp.

Ålesund Høyre vil:

- Gjennomføre et pilotprosjekt med fritt brukervalg innen rus og psykiatrisk hjemmetjeneste der leverandørene må stille med spesialisert personell.
- Vurdere behovet for sprøyterom eller andre trygge alternativer for tunge rusavhengige.
- Videreføre satsingen på pårørende-prosjekt og se hvor viktige ressurser pårørende er i samarbeid med kommunen og spesialisthelsetjenesten.

- Gjøre det lettere for private og ideelle aktører å etablere rusbehandling og tilby gode tjenester innen ruspsykiatri i kommunen.
- Videreføre satsingen på Fontenehuset som er et viktig supplement til de som faller helt utenfor arbeidslivet på grunn av psykisk helse.
- Vurdere om det skal utarbeides en egen lokal rusreform som skal bidra til å skape mer trygghet og samspill mellom politi, brukere og hjelpeinstanser.

3.4 En varm eldreomsorg med kvalitet og valgfrihet

Vi lever lenger, og flere eldre er friskere enn før. Samtidig vet vi at ensomhet og inaktivitet i alderen blir et stadig større problem. Ålesund kommune skal være en aldersvennlig kommune, med gode løsninger som gjør at flest mulig kan forbli sjef i eget liv lengst mulig. Høyre vil gi hver enkelt mulighet til å ta egne valg mellom ideelle, kommunale eller private tjenester som passer deres behov best. Det er brukeren og pårørende som skal stå i sentrum, høy kvalitet og trivsel skal stå i fokus. Det er viktig å følge opp strategien om «Innsatstrappa» for Ålesund kommune, der det tydelig fremkommer hvor det er viktig å sette inn ressurser for å møte fremtidens behov for gode omsorgstjenester i Ålesund.

Ålesund Høyre vil:

- Utvikle tomten til Borgundveien 199 - gamle Ålesund sjukeheim - til et "seniorsamfunn" med muligheter for å f. eks kjøpe bolig, ha bokollektiv, sykehjemsplasser og samlokalisere flere tjenester innenfor helse- og omsorg. Høyre ønsker å samarbeide med velferdsentreprenører og andre aktører for å realisere ideen og skape et nytt tilbud.
- At pårørende blir ivaretatt med tilgjengelig informasjon, forutsigbarhet og avlastning. De er en av de viktigste ressursene i omsorgen og må tas godt vare på. Det må avklares forventinger for fremtidige brukere og pårørende så tidlig som mulig, og ha nødvendige avklaringer for endring i behov underveis i prosessen.
- Styrke de lavere trinnene i omsorgstrappa for å sikre at vi treffer der behovet er størst innen eldreomsorgen.
- At flere kan bo hjemme lenger ved å styrke de ambulerende tjenestene og gi praktisk opplæring om bistand, habilitering og bistand og nødvendig helsehjelp i hjemmet.
- At det skal bygges smartere for fremtiden der vi ivaretar personalressursene med samlokaliserte boalternativ og fellesfunksjoner. Kapasiteten må alltid dekke opp behovet og det må alltid tas hensyn til personalbehov og hvilke ressurser vi har til rådighet.

- Etablere seniortilbud på Sanitetscenteret i samarbeid med Sanitetsforeningen eller andre aktører.
- Utvikle seniortilbud i andre deler av kommunen, også i samarbeid med private/ideelle aktører.
- Ha et differensiert omsorgstilbud, som innebærer en satsing på bokollektiv og tilrettelagte boliger for eldre.
- At kommunen skal tilby tilstrekkelig med plasser for tidsavgrenset opphold og ha nødvendig antall langtidsplasser for pleie, medisinsk oppfølging og behandling.
- Ha et samarbeid med andre aktører for å bygge ut tilrettelagte boliger for både eldre, psykisk utviklingshemmede og andre.
- Sikre en god demensomsorg, og skape et demensvennlig samfunn med dagtilbud og avlastning.
- Sikre valgfrihet og fritt brukervalg innen hjemmetjenesten.
- Sikre smertelindring til pasienter gjennom tilbud om palliativ behandling ved uhelbredelig sykdom og ved livets slutt.
- At alle som får langtidsplass på sykehjem, skal få tilbud om å bo på enerom.
- Tilby samboere eller ektepar som begge har fått tildelt sykehjemsplass, mulighet til å fortsette å bo sammen dersom de ønsker det.
- Samarbeide med frivillige aktører for å forebygge ensomhet og gi et tilbud som gir mulighet for fysisk aktivitet.
- Gi eldre mulighet til å velge hvor de ønsker omsorgstilbud, så langt det lar seg gjøre ut ifra kapasitet, slik at man kan holde kontakt med lokalmiljø og familie.
- Prioritere lærlinger ved alle avdelinger i kommunens helsetilbud.

3.5 Inkludering, deltagelse og universell utforming

Høyre vil at alle mennesker skal ha mulighet til en meningsfull, aktiv og trygg hverdag. Det å mestre eget liv selv om man har en funksjonsnedsettelse, er en viktig verdi og Høyre skal føre en politikk som muliggjør dette. Hovedprinsippet er at alle barn skal få bo og vokse opp hjemme. Det er familien som har hovedansvaret for funksjonshemmede barn og unges omsorg, men det offentlige må stille med nødvendige hjelpetiltak og avlastning. Deltagelse i fritids- og andre organiserte aktiviteter er viktige tiltak for sosial integrering. Meningsfull deltakelse i arbeid og egen inntekt styrker selvfølelsen og verdigheten både for funksjonsfriske og mennesker med funksjonsnedsettelser. Høyre vil at alle skal ha mulighet til å komme i arbeid og aktivitet.

Ålesund Høyre vil:

- Gi mennesker mulighet til å bestemme mer i eget liv gjennom brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og valgfrihet mellom kommunens tilbud eller ideelle, evt. private aktører.
- Satse på Helt med-prosjektet hvor vi ansetter personer med nedsatt funksjonsevne i kommunen.
- Tilby en stilling med overgangsarbeid til medlemmer på Fontenehuset som trenger arbeidstrening
- Ha flere og mer differensierte boliger og avlastningsplasser for å gi større forutsigbarhet til familier og pårørende.
- Være positiv til pårørende og andre aktører enn kommunen som ønsker å bygge egne omsorgsboliger og dagsentere, spesielt for unge brukere.
- Alternative turnusordninger med lengre vakter og lengre friperioder, som gir en mer stabil opplevelse for brukere og større fleksibilitet for de ansatte.
- Involvere brukergrupper i all planlegging av nye bygg for å sikre universell utforming.
- Sette konkrete mål om at Ålesund kommune skal tilby jobb og/eller utprøving til personer med nedsatt arbeidsevne hvert år. I starten settes målet til minimum 50 personer per år. Ordningen skal evalueres årlig samtidig som det fastsettes mål for påfølgende år.

3.6 Integrering

En god integreringsprosess og et velfungerende samfunn forutsetter en felles forståelse for norsk samfunn og kultur. Det er en selvfølge at det stilles krav til norskkunnskap og forståelse for det norske samfunnet for de som oppholder seg i Norge over tid. Erfaringen viser at mange lærer norsk bedre gjennom arbeid i bedrifter enn gjennom klasseromsundervisning.

Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i integrasjonsarbeidet, og Høyre vil legge til rette for at disse har gode rammevilkår for sin virksomhet.

Ålesund Høyre vil:

- Kombinere språkopplæring og introduksjonsprogrammet med arbeidspraksis.
- Åpne for at deler av introduksjonsprogrammet kan gjøres om til ordinært arbeid eller utdanning, som for eksempel videregående opplæring eller fagbrev
- Sørge for at språkopplæringen er tilpasset den enkeltes kompetansenivå
- Vurdere behov for videre introduksjonsprogram allerede etter ett år, for å sikre høyere intensitet og raskere overgang til arbeid eller utdanning.
- styrke veiledningen til innvandrere som ønsker å starte egen bedrift og skape arbeidsplasser

4 Idrett og kultur

4.1 Kultur

Et rikt mangfold av kulturelle aktiviteter er viktig for identitet, tilhørighet, trivsel og utfoldelsesmulighet. Ålesund har blitt kjent for å være festival- og teaterby, og vi må støtte opp vår egen merkevare som bidrar til å sette oss på kartet og gjøre oss mer attraktive for unge folk. Barn og unge læres fra tidlig alder opp til å delta og å skape noe til glede for seg selv og andre. Kulturelle aktiviteter utføres daglig av private foreninger, klubber og lag og ikke minst ildsjeler. Samtidig har vi et sett av institusjonelle aktører i vår region som driver sin virksomhet på kommersiell basis, men som likevel er avhengig av kommunal, fylkeskommunal og statlig tilskudd. Høyre ønsker slike aktører velkommen. Kulturaktivitetene er viktige identitetsmarkører, samtidig som det øker trivsel og attraktivitet i regionen.

Ålesund Høyre vil:

- Være kulturhovedstaden på Nordvestlandet og satse og støtte opp om etablerte og nye festivaler.
- Gi kulturnæringen forutsigbare rammevilkår for drift og utvikling og øke festivalpotten.
- Sette av areal i kommunen og invitere private aktører til å bygge ishall i Ålesund som kan være med på å realisere prosjektet. Det er på høy tid at Ålesundregionen får ishall, med de unike mulighetene dette vil gi for folkehelse og isrelatert idrett.
- Prioritere bygging og ferdigstilling av nytt bygg for Ålesund kulturskole, samlokalisert med Ålesund videregående skole og Teatret Vårt på Sørsida.

- Arbeide for at Ålesund kommune, i samarbeid med Molde og Kristiansund, blir Europeisk kulturhovedstad i 2028.
- Styrke Fargespill som viktige integreringstiltak.
- Løfte festivalene som mottar fylkeskommunal støtte inn i fast budsjettpost, slik at de kan få en mer forutsigbar utvikling.
- At Atlanterhavsparken beholder sin posisjon som vitensenter for maritim kunnskap, solid forankret i den marine klynge og et formidlingssenter av informasjon om havet og havrommet. Atlanterhavsparken må oppnå status som en nasjonal institusjon og bli vårt «nasjonale akvarium».
- Jobbe for et nytt konferanse/konserthus på Sørsida sammen med private aktører med plass til over tusen deltakere. Dette vil styrke byen som konferansesby, i tillegg vil den kunne øke tilbudet på kulturfronten og gi hotell mulighet til å ta imot større konferanser enn i dag.
- At prosjektet som er lansert som "Terminalen 2.0" blir realisert på Sørsida i samarbeid med lokale krefter.

4.2 Frivillighet

Frivillighet, kultur og fritid skaper mening i hverdagen og er limet i et samfunn. Vi må ha møteplasser for menneskene og meningsfulle aktiviteter. Å delta i aktiviteter har samtidig store gevinster for folkehelsen, fysisk så vel som psykisk. Frivillige organisasjoner kan bidra på mange områder for å avhjelpe utfordringer som kommunen møter hver dag, men det må skje på frivillighetens premisser.

Ålesund Høyre vil:

- At kommunen skal være åpen og tilgjengelig for frivillige organisasjoner.
- At det skal være gratis for barn og unge under 18 år å bruke kommunens idrettshaller.
- Basere offentlig innhenting av informasjon på «bare-én-gang»-prinsippet for frivillige organisasjoner.
- Gjøre kommunale lokaler tilgjengelig for frivilligheten når kommunen ikke bruker dem selv.
- Legge til rette for at flyktninger og innvandrere får møte bredden av frivilligheten for å finne aktiviteter som passer deres interesser.
- Være positiv til spleiselag om utbyggingsprosjekt mellom kommunen og frivillige organisasjoner.
- Se på mulighet for samarbeid med idrettslag om drift av idrettsanlegg.

5 Vekst og utvikling

Ålesund skal være fremoverlent og ambisiøs på vegne av hele Sunnmøre. Vår region skal være et attraktivt sted å investere, arbeide og oppleve. Ålesund sine innbyggere skal møte en effektiv, moderne, positiv og imøtekommende kommune. Det skal være enkelt å drive virksomhet, og kommunen skal være en positiv pådriver til samarbeid mellom regionale aktører.

Sunnmøre har et næringsliv i verdensklasse, men regionen er i en hard kamp om fremtidens arbeidskraft. For å legge forholdene til rette for at næringslivet på Sunnmøre kan vinne denne kampen, må vi satse på å samle regionen, bygge ut viktig infrastruktur og gi næringslivet støtte og forutsigbarhet.

Ålesund har lenge vært en kommune i vekst og Høyre ønsker enda flere innbyggere velkommen. For å kunne tilby urbane bykvaliteter og skaffe nok arbeidskraft til regionen, må vi legge til rette for en effektiv boligbygging i alle deler av kommunen. Ålesund har et yrende kultur- og festivalliv som er helt unikt. Høyre heier på verdiskapning og jobbskaperne som er med på å skape regionen vår til en attraktiv plass. Høyre vil ha trygge lokalsamfunn med gode velferdstilbud for innbyggerne, og et sterkt lokaldemokrati.

5.1 Levende og attraktive lokalsamfunn

Høyre vil ha levende og attraktive lokalsamfunn. Det er grunnlaget for at næringslivet kan blomstre og skape arbeidsplasser i hele landet. Sterke regioner og sterke lokalsamfunn er en forutsetning for desentraliserte bo- og arbeidsmarkeder.

Ålesund Høyre ønsker et mangfold av boformer, næringsliv, kulturliv og friluftsliv i vårt område. For noen innebærer det å bo sentralt og i stor grad kunne forflytte seg uten å bruke egen bil. Andre ønsker å benytte bil for å nyte og utnytte fleksibiliteten som det gir. Høyre vil derfor prioritere nullutslipp fremfor nullvekst i biltrafikken. Vi ønsker også å videreutvikle Ålesund som et landsdelssenter mellom Bergen og Trondheim og mener nullvekstmålet for biltrafikk i vårt område bremser videre utvikling av Ålesund som et senter i et stort omland, hvor utvalget av alternative reisemåter er begrenset.

Ålesund Høyre vil:

- Bedre samspillet mellom kommunene og næringslivet slik at bedriftenes behov i større grad blir ivare tatt i kommunenes plan- og reguleringsarbeid og ha årlige dialogmøter mellom kommunestyret og lokalt næringsliv.
- At kommunens arealplanlegging tar hensyn til behov for bolig- og næringsarealer i nærheten av offentlig transport.
- Være i forkant med tilrettelegging og regulering av næringsareal.
- Legge til rette for realisering av rimeligere boliger i sentrum, spesielt for unge etablerere og studenter.

5.2. Utvikling bysentrum og alle kommunesenter

Ålesund Høyre vil utvikle attraktive byrom i Ålesund sentrum med et blomstrende næringsliv, med handel, service, kultur og fritidsaktiviteter. Høyre ser verdien av et mangfold av butikker, serveringssteder, kultur, festivaler og ulike tilbud og vil spille på lag med næringslivet.

Jugendbyen er verdenskjent med sin unike arkitektur og sine historiske særpreget, som må bevares i takt med utvikling og nytenkning i byen.

Ålesund Høyre er opptatt av å få bort gjennomgangstrafikken fra sentrum for å skape et bedre bomiljø, gjennom realisering av **Brosundtunnelen**. Samtidig er det viktig å skape ny utvikling gjennom realisering av Sørsida sammen med lokale aktører som ønsker å bidra til by- og kulturutvikling.

Vi har også tro på at tilgjengelig kollektivtransport vil være viktig for å skape en urban, grønn og smart by. Samtidig ønsker vi å tilpasse gateparkering til næringens behov og jobbe for flere langtidsplasser under bakken for leie i Ålesund sentrum, slik at det blir mer attraktivt for flere å bo i byen og etablere flere arbeidsplasser. Utvikling av bysentrum er en viktig del av å utvikle hele kommunen, fordi en attraktiv og urban by, også tiltrekker seg flere unge som ønsker å bosette seg i vår kommune.

En aktiv bypolitikk er viktig for å utvikle hele kommunen. Vi ønsker en god utvikling av kommunedelssentrene, med handel, mangfold og attraktive nærmiljø. Ålesund Høyre vil skape gode møteplasser i alle kommunedelssentrene; Skodje, Steinshamn og Sjøholt. I tillegg er det viktig å utvikle området på Digerneset som kan ha en helt annen næringsutvikling med plasskrevende handel og andre nye næringsområder. Studentboliger bør lokaliseres i sentrum og det må legges til rette for utbygging av flere studentboliger.

Ålesund Høyre vil:

- Inngå et forpliktende samarbeid med Riksantikvaren og andre vernemyndigheter for å gjøre det lettere å bo og drive næring i Jugendbebyggelsen.
- Ha et eget team med Jugend-kompetanse i teknisk avdeling, for å sikre at Ålesund blir en JA-kommune som gjør det lettere å ivareta Jugendstilen, samtidig som en kan gjennomføre vedlikehold på best mulig måte.
- At Jugendstilsenteret, som et nasjonalt kompetansesenter for Jugendstil, blir invitert med som høringsinstans i saker som gjelder eller berører Jugendstilbebyggelsen i Ålesund.
- Innføre reklamefinansiert bysykkelordning.
- At sørsideplanen må revideres i samarbeid med eiendomsbransjen og cruise-næringen. Planene må forankres økonomisk slik at vi kan ta steget fra flotte tegninger til faktisk byutvikling.
- Sette av midler for å ruste opp Korsatunnelen til et attraktivt byrom som kan brukes året rundt med tilgjengelig toalett og utvidede åpningstider.
- Invitere til samarbeid med private aktører for å få realisert en heis eller bane fra sentrum til Fjellstua, og vurdere å begrense biltrafikken som i dag går til Fjellstua gjennom friområdene på Aksla.
- Planlegge nytt utbyggingsområde mellom innfartsveien, Bålholmen og Meierikaia i samarbeid med private aktører.
- Endre reguleringsbestemmelsene i sentrumsplanen slik at det blir enklere å etablere serveringsvirksomhet, og utvide etter sesong og behov.
- Bygge et større parkeringsanlegg i randsonen til sentrum, eksempelvis i sjøen ved Blixvalen slik Ålesund Parkering har skissert i sine planer.
- Sette av areal i planen for Skutvika for fysisk aktivitet utendørs, 7-er bane/sandvolleyballbane e.l.

5.3 Fortsatt vekst i et konkurransedyktig næringsliv

Det viktigste målet for Høyre er et bærekraftig velferdssamfunn. For å skape dette må vi legge til rette for mer verdiskaping i hele landet. Høyre ønsker et samfunn som bygges nedenfra, hvor beslutninger tas nærmest den det gjelder. Vi tror at innsatsvilje og skaperkraft styrker fellesskapet og lokalsamfunnene. Politikken må bygges på prinsippene om frihet for enkeltmennesket, privat eiendomsrett og maktspredning. For at det skal skapes verdier i hele landet må bedriftene få gode og forutsigbare rammevilkår.

Ålesund Høyre vil:

- At kommunen skal bli en «**JA-kommune**» for utvikling av næringsliv forankret i gode og oppdaterte arealplaner og sørge for at kommunen har nok ressurser til å bidra aktivt til næringsutvikling.
- At arealplanene gjenspeiler kommunedelenes særegne utgangspunkt (kravene som gjelder i sentrum der det er lite plass er forskjellig fra f.eks Sjøholt eller Harøya, der det er mye mer tilgjengelig areal)
- At kommunen har avsatt tilstrekkelige næringsarealer i overordnede planer som gjør det enklere for eksisterende bedrifter og utvide, og som åpner for nyetableringer.
- Sørge for at lokalt næringsliv og mindre bedrifter kan delta i kommunens anbudskonkurranser, og at regelverket ikke fører til større kostnader for kommunen.
- At kommunen aktivt bør ta i bruk Næringsforeningen i kommunen som høringsinstans og samarbeidspartner i næringspolitiske spørsmål.
- Aktivt benytte næringslivet for å øke kvalitet og mangfold i kommunale tjenester.
- Ha tett samarbeid med institusjonene på Campus Ålesund, og legge rammevilkårene til rette slik at de kan utvikle sitt forretningsgrunnlag til beste for regionen.

5.3 Handel og service

Ålesund kommune har et mangfold av bedrifter innenfor alle typer handel og tjenester. Ålesund Høyre ønsker å legge til rette for fortsatt utvikling og vekst av et mangfold av virksomheter i vårt område. Kommunen oppleves som et attraktivt sted for etablering og befester vår rolle som den ledende byen mellom Bergen og Trondheim.

Ålesund Høyre vil:

- Sørge for at aktører innenfor både handel og kultur får spillerom til å utvikle seg. Det er de som driver butikken og skaper kulturen som best vet hvilke tilbud innbyggerne trenger.
- Legge til rette for at serveringssteder kan få benytte areal til uteservering og utvide etter sesong og behov, og at butikker kan bidra til å skape levende byrom ved å benytte arealet utenfor butikken til pynt i bygatene.
- Utvide åpningstidene til Korsatunnelen og gi tunnelen et alvorlig ansiktsløft for å gjøre det til et attraktivt byrom og en snarvei gjennom byen. Det må også bedre skilting og belysning til for at tunnelen skal å få en god funksjon for byen. Det må også være lett for aktører å leie området og bruke det til å skape aktiviteter.
- Ha et tett samarbeid med byens næringsliv, gårdeiere og kulturliv
- Ha nok parkeringsplasser til både beboere og handel
- Utvide skjenketiden til kl. 03.00 for å styrke kulturlivet og stimulere til aktivitet i sentrum

5.4 Maritim næring

Ålesund kommune er vertskap og knutepunkt for en verdensledende maritim klynge som besitter unik kompetanse innen rederivirksomhet, design, utstyr til og bygging av mer klimavennlig skip. Næringen er i ferd med å få en ledende posisjon knyttet til spesialfartøy for bygging og vedlikehold av vindmøller til havs og utvikling av nullutslipps-løsninger for skip. Ålesund Høyre vil legge til rette for fortsatt utvikling av NMK. Ålesund Høyre vil ta eierskap til rammevilkårene for våre viktigste næringer, og ta en sterk og aktiv rolle inn mot Høyres partiprogram, departementer, regjering og Storting.

5.5 Reiseliv

Reiseliv er den tredje største næringen i verden, og reiser seg nå etter pandemien med en helt ny utvikling. Ålesund er en av Norges viktigste reiselivsdestinasjoner og det gir spennende arbeidsplasser og enorme ringvirkninger for lokal verdiskapning gjennom hele året.

Utsiktspunktet på Aksla er et av Norges mest besøkte og fotograferte utsiktspunkt. Bilder av utsikten fra byfjellet er ikke bare lengre ikon, men det har også blitt en viktig grunn til å besøke regionen. Selv om dette har blitt en av Norges mest besøkte utsiktspunkt kan vi dessverre ikke si at utviklingen av området har fått den oppmerksomheten som det fortjener fra Ålesund kommune. Det er ingen grunn til at vi skal ha mindre ambisjoner for utsiktspunktet på Aksla enn man har for Trollstigplatået, Atlanterhavsveien, Fløyen eller andre. Vi må nå sammen med reiselivet se potensialet og igangsette prosesser for en betydelig oppgradering av Aksla å gjøre det til den attraksjonen det fortjener å være. Dette vil være et tydelig signal i å på reiselivssatsningen i Ålesund og ikke minst er ledd i å gjøre byen og omlandet til et mer bærekraftig reiselivsmål.

Reiselivet er i en spennende utvikling med en enorm satsing på bærekraftig hvor vi skal skape mange nye arbeidsplasser i hele regionen fremover. Turistene kjenner ingen kommunegrenser, og er gjerne på jakt etter unike natur-, kultur- og matopplevelser. Med den fantastiske veksten Ålesund og regionen har hatt og skal få i de kommende årene, er det helt avgjørende at Ålesund kommune følger opp egen næringsplan og utformer en besøksstrategi. Denne strategien må være gjeldende for hele reiselivet og løfte frem muligheter og potensielle trusler i den videre utviklingen. Cruiseturismen må også være en del av denne strategien. En god besøksstrategi gir langsiktighet og forutsigbarhet for både kommunen og reiselivsnæringen.

Ålesund Høyre vil:

- At utsiktspunktet på Aksla blir utviklet som den nasjonale attraksjonen det fortjener å være og vil oppfordre til et privat/offentlig samarbeid om utviklingen.
- At det blir realisert heis eller lignende fra bysentrum til Fjellstua, slik at vi kan avlaste veien mot Fjellstua og lage bedre logistikk for å ta imot gjester til byen.
- At det skal utarbeides en langsiktig besøksstrategi og en reiselivsplan i tett samarbeid med næringen.
- At utvikling av Sørsida går i takt med cruisenæringen og det skal lages fasiliteter som gjør at vi kan ta imot cruisegjestene og andre besøkende på en god måte.
- At Ålesund gjestehavn utvikles videre med toaletter og andre fasiliteter, og ser på muligheten til å utvide kapasiteten til å ta imot flere fritidsbåter.
- At reiselivsnæringen i hele kommunen blir involvert i hvordan Ålesund skal styrke sin posisjon og skape en bærekraftig reiselivsnæring med unike opplevelser.
- Sammen med cruisenæringen vurdere hvordan trafikken kan bidra til vedlikehold og utvikling av fasiliteter som er viktig for besøkende i sentrum.

5.6 Fiskeri, havbruk og eksport

Ålesund er landets største fiskerikommune i Norge og kommunen må være bevisst sin posisjon og spille på lag med næringslivet og kjempe for å ivareta fiskeriinteresser mot nasjonale myndigheter. Fiskeri er grunnlaget for mye av bosettingen i regionen vår og vi må ta posisjon som fiskeri – og eksport hovedstad i Norge. Møre og Romsdal er også landets største havbruksfylke med underleverandører og står for enorme deler av verdiskapning og sysselsetting. Regjeringens grunnrenteskatt på havbruk har påført store ødeleggelser på næringen, investeringsstopp og oppsigelser.

Ålesund Høyre vil:

- Kjempe mot grunnrenteskatt på havbruk og at den blir fjernet etter stortingsvalget i 2025.

- Legge til rette for areal som kan brukes til oppdrettsnæringen i rullering av arealplanen og spesielt prioritere aktører som ønsker å etablere mer miljøvennlig oppdrett i lukkede anlegg på land.

5.7 Landbruk

Landbruket og tilhørende foredlingsbedrifter og leverandører er en viktig næring i Ålesund kommune. Kommunen må ha en tydelig plan på hvordan vi ønsker å utvikle landbruket og rekruttere for fremtiden. Landbruket sysselsetter ikke bare gårdbrukere, men gir mange arbeidsplasser i foredling og ulike service- og leverandørbedrifter. I tillegg til matproduksjonen har landbruket en viktig rolle i arealforvaltning og beredskap.

Den største utfordringen i landbruket er å få flere unge til å satse på næringen og rekruttere flere til å velge denne yrkesveien. En av de viktigste tiltakene som kommunen kan gjøre, er å ha en faglig sterk landbruksforvaltning som kan bidra med å utvikle, gi råd og støtte til landbruket i hele kommunen. I flere deler av kommunen er dyrket og dyrkbar jord en sterkt begrensende faktor for utvikling av næringen. Her må man sikre at landbruket har forutsigbare rammer og at det er ressurser i forvaltningen til å håndheve lover og regler.

Ålesund Høyre vil:

- Prioritere lokalt produserte varer når kommunen gjør innkjøp.
- At landbrukskontoret har god fagkompetanse og vil være en ressurs for næringen og forvaltningen av ressursene.
- At nedbygging av dyrket mark må begrenses og driveplikten må håndheves slik at den jorda som er tilgjengelig blir brukt til matproduksjon.
- Å ta vare på viktige arbeidsplasser mellom anna på meieriet i Ålesund.
- Klimavennlig produksjon gjennom effektiv drift og samarbeid.
- Ha gode ordninger med f. eks veterinær og andre som yter nødvendige tjenester til landbruket.
- Enkel og effektiv håndtering av dyr som påfører landbruket skade, som f. eks grågåås og hjort.

6 Trygg og effektiv styring

Kommunene skal sørge for et bredt spekter av tjenester som er viktig for mennesker i ulike livssituasjoner og livsfaser. Høyre vil ha en effektiv, åpen og brukervennlig offentlig sektor som setter enkeltmennesket i sentrum, og som tilpasser seg den enkeltes behov. Høyre ønsker sterke kommuner som ivaretar sine roller som tjenesteyter, samfunnsutvikler, myndighetsutøver og demografisk arena på en god måte for sine innbyggere. For Høyre er det grunnleggende at samfunnet bygges nedenfra og opp.

Vi lever i et samfunn der spesialisert fagkompetanse vil være viktig for å løse framtidens utfordringer både med tanke på klima- og miljø og antall personer utenfor arbeidsdyktig alder. Spesialisering krever store og gode fagmiljøer både i kommunen, regionen og i det private næringslivet.

6.1 Fokus på kjerneoppgaver og effektiv saksbehandling

Høyre behandler skattebetalernes penger med respekt, og vi bør unngå å belaste husholdninger og arbeidsplasser med unødige skatteregninger. Høyre vil arbeide for avvikle eiendomsskatten i Ålesund kommune på sikt.

Høyre ønsker en effektiv og åpen offentlig sektor, slik at innsatsen kan nå frem til den som trenger det mest. En stor del av velferdsstatens tjenester produseres og ytes av kommunene, som opplever økte forventninger og krav til kvalitet. Kommunene vil stå overfor de samme prøvelsene som staten med stigende utgifter og avtagende inntekter. Den kommunale gjelden må holdes under kontroll så ikke inntekter som skulle ha gått til velferdstjenester går til å betale renter og avdrag.

Ålesund Høyre vil:

- En nøktern og forutsigbar økonomistyring som holder kontroll på kostnader og gjeld.
- At kommunens beskatning av husholdninger og arbeidsplasser, som kommunale avgifter, er på lavest mulig nivå.
- Innføre et bunnfradrag på eiendomsskatt
- En gradvis nedtrapping og avvikling av eiendomsskatten.
- Innovative offentlige anskaffelser for å velge de smarte løsningene for kommunen og styrke konkurranseevnen for lokalt næringsliv.

- Effektiv drift slik at mer ressurser kan brukes til å styrke kvaliteten på tjenestene.
- Evaluere om Sørsida Utvikling AS er organisert på riktig måte for å ivareta interessene til kommunen og realisere arealene på en god måte, spesielt i samarbeid med lokale aktører.
- Selge eiendommer og tomter, hvor kommunen ikke har planer for videre utvikling. Dette vil bidra til vekst og fortetting ved at arealene tas i bruk, og medføre at kommunen kan slippe å ha ansvar for eiendommer som ikke brukes. (Eksempelvis: Sørsida, Skutvika, Slakteritomta, Borgundveien 199, osv)
- Invitere flere private aktører inn i arbeidet med en mer sentral rolle i Framtidslaben og The North West, og evaluere ringvirkningene og kommunens engasjement.
- Vurdere etablering av bymiljøetat ved å slå sammen deler av virksomhet, miljø og samferdsel med Ålesund parkering.
- Spare språkopplæring og la ansatte bruke det språket den enkelte behersker best med nøytral målform.
- Endre budsjettprosessen, slik at virksomhetene får utarbeide detaljbudsjett med konsekvensvurderinger av kommunedirektøren sitt forslag før den politiske behandlingen av budsjettet.
- Øke kapasiteten og endre prosessene i byggesaksbehandling slik at alle saker kan behandles innenfor tidsfristene som er satt i plan- og bygningsloven.
- Sikre kapasitet til veiledning av søkere, slik at alle kan få svar på spørsmål i forkant av byggesøknader og slik at kravene til videre prosess kan avklares før søknadene kommer i retur på grunn av manglende opplysninger.
- Klargjøre hva som menes med fortettingsstrategi i kommuneplanen slik at motstridende signaler mellom kommuneplan og lokale reguleringsplaner unngås.
- Prioritere arbeidet med reguleringsplaner i områder som prioriteres for større utbygginger og utnytte handlingsrommet for dispensasjoner, når det ikke er til vesentlig ulempe for etablerte nabolag.
- Gi de ansatte valgfrihet til å bruke det skriftspråk de selv ønsker å bruke, gjennom nøytral målform, hvor nynorsk og bokmål sidestilles. Skolene velger selv sin målform som tidligere.
- At saksbehandling som ikke krever betydelig skjønnsutøvelse skal automatiseres i størst mulig grad.

6.2 Kommunen som arbeidsgiver

Ålesund kommune har flere tusen ansatte som er med på å løse viktige samfunnsoppgaver og gi tjenester til innbyggerne gjennom alle livsfaser hver eneste dag. Det er viktig for kommunen å kunne rekruttere arbeidskraft og skape et spennende og godt arbeidsmiljø. Det er viktig å gi rom for personlig utvikling og få frem de beste ressursene i hver enkelt ansatt for å løse oppgavene på best mulig måte.

Ålesund Høyre vil:

- En god arbeidsgiverpolitikk som skaper grobunn for personlig utvikling blant alle ansatte.
- Å etablere en tydelig verdibasert ledelse på alle nivåer i kommunen med grunnleggende forståelse for økonomi og budsjettoppfølging.
- Å skape en utviklingsorientert kultur hvor de ansatte er stolt av sin arbeidsgiver.
- Å ha et godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene.
- At personer med funksjonsnedsettelse, sykemeldte og andre som står utenfor arbeidsmarkedet inkluderes og er prioritert i kommunale planer med tydelige resultatmål.
- En aktiv holdning mot diskriminering og nulltoleranse for mobbing og trakassering.
- Å tilby jobbtrening i kommunens virksomheter i samarbeid med NAV og bruke arbeidstiltaksbedriftene som eksisterer i kommunen på en aktiv måte.
- Gode og fungerende varslingsrutiner som tas på alvor.
- At LHBTIQ-perspektivet er innarbeidet i rutiner for varsling og en integrert del av HR-systemet.

6.4 Beredskap og sikkerhet

Ålesund Høyre vil arbeide for at Ålesund fortsatt skal være et knutepunkt for krisehåndtering og beredskap hvor alle nødetatene; AMK, 110-sentral og operasjonssentral inngår som en viktig helhet. Samarbeidet og den totale beredskapen har fungert godt og Høyre vil videreføre og utvikle beredskapen basert på disse erfaringene.

Ålesund Høyre vil:

- Sikre god beredskap med rask responstid i hele kommunen.
- Bevare og videreutvikle redningsdykkertjenesten.
- At den nasjonale utdanningen til brannskolen legges til Ålesund.
- Utarbeide veteranplan og bruke veteraner som ressurser i samfunnet, og samarbeide om markeringen av 8. mai-arrangement.
- Bygge ut bredbånd i hele kommunen.

7 Klima, miljø og samferdsel

7.1 Klima

EU's klimamål om 55 % reduksjon av klimagassutslippene innen 2030. Mange av løsningene er globale, men vi kan også bidra til å løse ting lokalt.

Ålesund Høyre vil være en aktiv pådriver for at kommunen skal redusere utslipp fra egen drift. Vi vil legge til rette for lavere utslipp som planmyndighet og byutvikler, bruke kommunens innkjøpsmakt til å skape et marked for utslippsfrie løsninger og ta en aktiv rolle som forbilde overfor egne innbyggere, næringsliv, andre kommuner og staten. Klimaendringene løses med vilje til å handle i fellesskap, og i samarbeid med næringslivet.

De største kildene til lokale klimagassutslipp i Ålesund i følge Miljødirektoratet er Skipsfart (51%), Forbrenningsanlegget på Grautneset (16%) og Veitrafikk (15%). Personbiltrafikken utgjør om lag 10 % av samlede utslipp.

Ålesund Høyre går derfor inn for null utslipp fra biltrafikk, men åpner for at det kan bli videre vekst i biltrafikken, når dette skjer uten lokale klimagassutslipp. Høyre vil videreføre ordningen med halv pris i bomringen for kjøretøy uten lokale klimagassutslipp, for å stimulere til en rask overgang til utslippsfrie personkjøretøy i vårt område.

Ålesund Høyre vil legge forholdene til rette for at den maritime klyngen på Nordvestlandet skal kunne bidra til å redusere utslippene fra skipsfart. Vi er vertskap for en verdensledende maritim klynge som har tatt en lederposisjon i å utvikle utslippsfrie skip. Høyre tar vertskapsfunksjonen for

den maritime klyngen på alvor og vil legge til rette for at denne fortsatt skal ha et sentralt knutepunkt på NMK.

Ålesund Høyre vil:

- At flest mulig skip i Ålesund havn har tilgang til landstrøm
- At fjernvarmeoperatøren på Grautneset utreder løsninger for betydelige utslippsreduksjoner
- At offentlig transport skjer med utslippsfrie kjøretøy/fartøy
- At yrkesbiler og tungtrafikk der det er mulig kan ta i bruk utslippsfrie alternativer
- At utslippene fra personbiltrafikken reduseres ved at incentivordningene i bompengeringen beholdes og at det bygges ut
- Etablere flere ladestasjoner

7.2 Miljø

Ålesund Høyre er opptatt av å utvikle gode bomiljø med trygge omgivelser, og mangfold av tilbud i nærmiljøet tilpasset ulike livsfaser og individuelle preferanser. Vi tror også at enkeltmennesker selv er i stand til å vurdere hvor og hvordan en ønsker å bo. Høyre legger derfor vekt på å utvikle boligområder tilpasset etterspørselen i ulike områder, samtidig som vi vil ta hensyn til hvordan utvikling påvirker miljø og omgivelser.

Ålesund Høyre vil prioritere opprydding av forurensning fra eldre massedeponi og utslipp til Borgundfjorden, sikre Brusdalsvatnet som drikkevannskilde og etablere et avløpssystem i tråd med kravene i forurensningsloven.

Ålesund høyre vil:

- legge til rette for kollektivtrafikk der dette er hensiktsmessig slik at dette blir et foretrukket alternativ for flest mulig.
- Etablere innfartsparkering på naturlige oppsamlingsplasser ved innfartsårene til Ålesund, som Digerneset, Skjong og Kverve.
- Fortette boligbyggingen rundt kollektivknutepunktene og kollektivaksen.
- Begrense lokale ulemper av biltrafikk ved å bygge ut flere parkeringsplasser i randsonen til sentrum og etablere hovedveiforbindelser som i minst mulig grad berører bomiljø og

uteområder. Sikre nok parkeringsplasser i sentrum av Ålesund, slik at kulturlivet og næringslivet kan blomstre

- Brusdalsvannet er vår viktigste vannkilde som må ivaretas. Bygging av nytt vannrensaneanlegg er viktig for å sikre innbyggerne tilstrekkelig vannforsyning. Høyre vil også sikre nedslagsfeltet mot nye inngrep, og arbeide for at avrenning fra E39 ikke havner i Brusdalsvannet.
- rydde opp i lokal forurensning i Borgundfjorden, Åsefjorden og Ellingsøyfjorden som skyldes utslipp fra avløpssystemet i kommunen. Renseanleggene for avløpsvann er ikke godkjent og utslipp av avløpsvann medfører i dag tidvis også bakterieoppblomstring rundt badeplasser i området. Manglende godkjenning av avløpsrensaneanlegg fører til stans i byggeprosjekter, og videre byutvikling forutsetter at vi får gjennomfører en storstilt opprydding. Nytt avløpsrensaneanlegg på Kongshaugstranda er avgjørende for å overholde miljøkrav til avløpsanlegg fra forurensningsmyndighetene.
- Følge opp arbeidet med å fjerne miljøgifter fra Borgundfjorden og Aspevågen.
- Sikre eldre avfallsdeponi og hindre avrenning av miljøgifter
- Ha innovative anskaffelsesprosesser for nye klimaløsninger og legge inn miljøvekting i alle anbud.
- Installere solenergi på kommunale bygg, smart energistyring og ladeløsninger.
- Etablere ladestasjoner for el-biler i hele kommunen.
- Legge forholdene til rette for kildesortering for innbyggere, bedrifter og egen drift.
- Stimulere til nyskaping i landbruket, og arbeide for et levende kulturlandskap
- Sikre grøntareal og friområder i Ålesund.
- Gjennomføre lønnsomme miljøinvesteringer som å fortsette utbygging av LED gatelys, oppgradere energiklasse for nye bygg og gjennomføre ENØK-tiltak i eldre bygninger.
- Sørge for at Bypakken også er en kollektiv og miljøpakke, hvor sykkelvei fra sentrum til Moa, og kollektivsatsing med sanntidsinformasjon må stå sentralt.
- Kartlegge mulighetene for å redusere klimagassutslipp fra forbrenningsanlegget på Grautneset med sikte på fjerning av utslippene på lang sikt
- Droppe nullvekstmålet for biltrafikk og fokusere på null utslipp av klimagasser.
- Arbeide for å realisere Brosundtunnelen.
- Planlegge hovedveier slik at boligområder skjermes for ulempene så langt som mulig.
- Vil innføre 3-timers regel på bompasering og søke Stortinget om å få gjort endringer.

7.3 Samferdsel

God kommunikasjon og infrastruktur er avgjørende for å binde den nye kommunen sammen til en attraktiv region. At kommunens fysiske infrastruktur med veier, havner, ferger og gang- og sykkelstier er i god stand er viktig for både næringsliv, byen og de lokale bomiljøene. Når byen vokser, må også infrastrukturen tilpasses dette. I tillegg må infrastrukturen tilpasses og legges til rette for en endret reisemiddelfordeling med større vekt på miljøvennlige transportformer.

Ålesund Høyre arbeider for at utvidelse av Blindheimstunellen til 4 felt blir prioritert på topp i Møre og Romsdal ved neste rullering av den nasjonale utbyggingsplanen for Veiprosjekt (NTP). En fjerning av forsinkelsene som oppstår på grunn av kø i denne flaskehalsen vil innebære en betydelig regionforstørring av Ålesundsområdet, da det vil redusere reisetiden med over 30 minutter for alle som må passere Blindheimstunellen sørfra om morgenen i rushtiden og tilsvarende i rushtiden om ettermiddagen.

Ålesund Høyre vil:

- Arbeide for å realisere Brosundtunnel. Når Brosundtunnelen står ferdig skal gata frigjøres for gjennomgangstrafikk og bidra til mer attraktive og levende byrom.
- Borgundfjordtunnelen blir etablert som et privatfinansiert veiprojekt.
- Starte utredning av en forlengelse av rullebanen på Vigra, samt videreutvikle Ålesund lufthavn med et godt rutetilbud, og omkringliggende fasiliteter tilpasset fremtidens fly og tilbringertjeneste. Fylkets største og eneste nasjonale flyplass må fungere godt for et næringsliv med bedrifter i verdenstoppen.
- Prioritere ferdigstilling av innfartsveien fra Lerstad til Campus innenfor rammene av vedtatt bypakke.
- Fullføre planlegging av Brosundtunnelen i kommende valgperiode.
- Fullføre innfartsveien fra Lerstad og vestover til sentrum.
- Bygge ut Blindheimstunnelen til 4 felt og forbedre forbindelsen fra Vegsundbrua til Breivika.
- At eksportvegen fra Ålesund sentrum til Dombås skal bli realisert gjennom Nasjonal Transportplan (NTP).
- Jobber for at fylkeskommunen etablerer en "senferge" til Sandøya og Ona (rute 32) alle ukedager.

Regjeringen og Stortinget har startet arbeidet med å rullere Norsk Transport Plan (NTP). NTP er Stortingets samordna plan for utbygging av transportinfrastruktur for de kommende 10 til 12 år. Ålesund Høyre vil arbeide for at Blindheimstunnelen skal bygges først og deretter E136 Eksportvegen fra sentrum til Dombås ved rullering av NTP.

Ålesund Høyre ønsker også å bidra til etablering av følgende prosjekter etter at de to foregående er gjennomført:

- Hamnsundsambandet som en naturlig forlengelse av Nordøyvegen
- Børdalslinja (Ørskog - Viset)
- Storfjordsambandet
- Hareid Fastlandssamband
- Bruforbindelse fra Olsvika til Årset på Ellingsøya.